

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 10/03/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 365: Người mê thì Phật đến cũng là Ma

Hòa Thượng chỉ dạy rằng: ***“Khi chúng ta giác ngộ rồi thì cho dù ngoại cảnh xấu hay tốt, chúng ta cũng không bị vướng bận. Nếu chúng ta còn mơ hồ, đắm chấp thì tất cả ngoại cảnh đều là Ma. Ngẫu Ích Đại sư nói rất hay: “Trong cảnh giới không có Ma, cũng không có Phật. Ma và Phật đều là ở ngay trong tâm mỗi người.”***

Cho nên, mọi sự biến hiện đều do tâm của mình. Tâm thiện thì mọi việc, mọi vật xung quanh đều là thiện. Nếu tâm ác thì tất cả đều là ác. Việc này tôi cũng thấu hiểu bởi khi mình dùng tâm vọng động, cưỡng cầu, vội vàng, hấp tấp để làm Phật sự thì việc làm đó trở thành Ma sự không phải Phật sự.

Tâm thuần tịnh thuần thiện là Phật, tâm nhiễm ô, chấp trước, tham đắm là Ma. Vậy thì, chúng ta hãy quan sát xem hằng ngày mình dùng tâm gì làm việc, dùng tâm gì niệm Phật, chúng ta sẽ biết rõ mình sẽ đi về đâu? Trên Kinh Kim Cang Phật dạy chúng ta rằng: ***“Thế gian vô thường, khổ, không, vô ngã”***. Vì là vô thường nên chúng ta đừng đắm chấp bất cứ thứ gì, việc đắm chấp chỉ làm chúng ta đau khổ vàọa lạc.

“Thế gian vô thường, cõi nước không an” cho nên hãy dùng thời gian còn lại của mình tích cực làm việc tốt nhằm tạo nên một năng lượng, một từ trường đẹp để khiến hoàn cảnh sống của chúng ta và mọi người được tốt hơn. Tuy nhiều người học Phật biết rõ ***“Thế gian vô thường, cõi nước không an”*** nhưng họ ngày ngày vẫn ảo danh ảo vọng, vẫn tự tư tự lợi, vẫn tham thố, vẫn muốn chiếm một địa vị nào đó trong mắt của mọi người, luôn tự cho mình phải là một ai đó, tự cho mình là quan trọng. Họ nghĩ rằng thế gian này không có họ thì mọi việc dừng lại. Đây là ý niệm ngông cuồng mà khờ dại. Đây là tâm Ma.

Hòa Thượng nói: ***“Cảnh giới bên ngoài không có Phật, không có Ma. Phật và Ma là do tâm mình biến hiện. Ma và Phật là duy tâm sở hiện. Nói một cách***

rõ ràng là cảnh giới đều do tâm giác và tâm mê mà hình thành. Giác là Phật và Mê là Ma.”

Giác là thuần tịnh thuần thiện còn Mê là ô nhiễm và đắm chấp. Giác và Mê của chúng ta là do mình hay do Phật? Thế gian vẫn nói Thiên Đường hay Địa Ngục là do ai? Câu trả lời là đều là do chính mình. Tuy nhiên, nhiều người học Phật lại cứ mãi tìm cầu, mãi mong chờ, nương nhờ vào một ai đó. Vậy thì sai rồi? Thiên Đường hay Địa Ngục là chính mình, vãng sanh hay đọa lạc cũng là chính mình. Vậy thì chính mình phải nỗ lực.

Trong bài học hôm trước, Hòa Thượng dạy chúng ta rằng hãy khởi tu từ nhìn thấu, buông xả. Buông xả đến mức vô ngã, vô tư thì thành tự. Tuy nhiên, có người, càng tu lại càng đắm chấp vào địa vị, danh vọng - những thứ ảo ảnh. Ngay đến thân này còn chẳng thật huống chi người ta cho mình một cái danh trưởng tràng, phó tràng, trưởng khu vực gì đó...vv. Khuôn mặt họ vừa lên chức thì liền đổi khác.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Chúng sanh ngay trong mỗi niệm đều là mong cầu danh vọng lợi dưỡng”***. Chúng ta gọi Phật là đáng toàn giác, còn chúng sanh chúng ta là kẻ toàn mê. Toàn mê thì đọa lạc thôi, đến khi đọa lạc rồi thì lại trách Phật sao Ngài để cho con mê, sao Ngài để cho con đọa lạc. Thế là Phật vẫn bị oan.

Chúng ta chỉ cần có một chút cơ hội liên quan đến thế gian này thì chúng ta liền mê, không thứ nào mà không mê. Hòa Thượng thường nhắc đến 16 tên giặc tập khí mà ai cũng biết. Đó là chỉ cần có chút ***“danh vọng lợi dưỡng”*** là chúng ta liền mê, đáng ***“tự tư tự lợi”*** thì chúng ta cũng liền mê và chỉ cần có thể hưởng được ***“năm dục sáu trần”*** thì chúng ta cũng liền mê. ***“Tham sân si mạn”*** thì khỏi nói rồi! Cho nên chẳng có thứ nào mà chúng ta không mê.

Hòa Thượng nói: ***“Bạn có một niệm giác thì bên ngoài thấy đều là Phật, còn nếu bạn có một niệm mê thì bên ngoài thấy đều là Ma.”*** Ma là chướng ngại, là nhiễu loạn, là quấy rối, là phiền não. Hòa Thượng tiếp lời: ***“Nói toạc ra, cảnh giới chân thật không có Phật, cũng không có Ma. Trong tâm của chính mình đều có thể quyết định, đều có thể nắm chắc rằng Ma và Phật đều là chính mình,***

mình hoàn toàn kiểm soát được mình.” Kiểm soát được mình nghĩa là chúng ta kiểm soát được tất cả tập khí của chính mình, không để chúng dấy khởi.

Hòa Thượng nói: ***“Phải bắt thủ u tướng (không dính ở tướng), bất động tâm (không khởi tâm động niệm) cảnh giới bên ngoài. Đây đều là Phật Bồ Tát.”*** Cảnh giới của người *“không khởi tâm động niệm”* không phải giống như người chết, hay giống như gỗ đá. Gỗ đá không khởi tâm động niệm nhưng nó không thể thành Phật.

Chúng ta hiện tại thấy bên ngoài quá nhiều loạn, quá tà ác nên luôn muốn tìm cách để tránh đi. Hiện tại tâm cảnh của chúng ta chưa đạt được cảnh giới *“như như bất động”*. Chúng ta đang ở trạng thái biết mình yếu nên không ra gió, thấy người ta nhắc đến tiền, đến danh thì tránh chỗ khác để không phải nghe đến. Người không biết mình yếu mà đi ra gió thì rồi cũng sẽ phải cạo gió. Người biết mình vẫn đầy đủ Tài Sắc Danh Thù thì phải phản tỉnh mà nên tránh xa các cơ hội liên quan đến các tập khí đó.

Mấy ngày hôm nay trên mạng rộ lên câu chuyện ông thầy dẫn người ta tu thiền nhưng cuối cùng lại làm chuyện tà vạy. Đây chính là tự cho mình là *“như như bất động”*, tự cho mình là *“bắt thủ u tướng”* – không dính tướng nên cuối cùng bị tướng chới buột.

Hòa Thượng nói: ***“Nói tóm lại, tâm bạn thanh tịnh, bình đẳng thì bên ngoài thấy đều là Phật Bồ Tát, còn nếu tâm bạn ô nhiễm, chấp trước thì cảnh giới bên ngoài thấy đều là Ma, là chướng ngại. Bạn sẽ không thể nào tìm thấy được Phật, Bồ Tát.”***

Mấy hôm nay tôi viết rất nhiều câu có nội dung rất hay như: Ban ngày có mong cầu gì thì ban đêm sẽ thấy cái đó, ban ngày làm nên việc gì thì ban đêm mộng sẽ thấy việc đó. Ví dụ như *“Mộng trung niệm Phật”* – trong mộng có thể niệm Phật nghĩa là hằng ngày niệm Phật rất nhiều nên đêm mới mộng thấy Phật. Hay câu: *“Mộng trung kiến Phật”* – trong mộng thấy Phật nghĩa là người mà trong cuộc sống, mỗi niệm đều nghĩ đến Phật, mọi việc làm đều tương ứng với Phật thì trọng mộng sẽ thấy Phật. Hằng ngày chỉ biết tư dục, tư tình, tư lợi thì chắc chắn trong mộng toàn thấy cảnh liên quan đến tư dục, tư tình, tư lợi.

Hòa Thượng nói: ***“Tâm của bạn ô nhiễm, tâm của bạn trôi lăn trong tập khí xấu ác của mình, vậy thì, bạn đi tìm Phật, tìm Bồ Tát, bạn đến chỗ nào để tìm đây? Bạn ở nơi đây, đi tìm đến vô lượng kiếp thì bạn cũng không thể tìm được. Bạn đi tận hư không khắp pháp giới để tìm cũng không thể nào tìm ra.”***

Hòa Thượng đang nói rõ cho những người mê muội, cứ tin vào những lời huyền thoại nào đó, cho rằng ai đó có thể chỉ điểm cho ta, có thể giúp ta thấy được Phật.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Giả như tâm của bạn thanh tịnh, cảnh giới bên ngoài cho dù có mê hoặc nhiều hơn nữa thì bạn vẫn như như bất động, thế thì Phật Bồ Tát sẽ ở ngay trước mặt bạn. Cho nên, có câu: “Đầu đầu thị đạo, tả hữu phùng nguyên” – nơi nào cũng là đạo, chỉ cần chúng ta quay đầu lại thì chúng ta sẽ liền thấy. Nếu như không hiểu rõ nguyên lý nguyên tắc này thì bạn làm sao mà tu. Có tu đi chăng nữa, cũng chỉ là tu mù luyện quán.”***

Tu mù luyện quán thì không được thành tựu. Nói rõ hơn là người học Phật thì phải an vui tự tại nhưng vì tu mù luyện quán nên tuy thời gian học tập đã lâu lắm rồi mà trong tâm vẫn luôn phiền não, chẳng có chút tự tại nào. Cho nên càng tu càng phiền não. Người tu đúng thì càng tu tâm càng thanh tịnh. Vì sao thanh tịnh? Vì họ xa lìa các tập khí xấu ác như *“tự tư tự lợi”, “danh vọng lợi dưỡng”, ý niệm hưởng thụ “năm dục sáu trần”, “tham sân si mạn”*.

Do đó, cho dù ngoại cảnh có mê hoặc nhiều đi chăng nữa, chúng ta vẫn như như bất động, thế thì Phật sẽ ở ngay bên cạnh. Còn nếu chúng ta dùng tâm nhiều động, tâm tham đắm thì không thể tìm được Phật.

Hòa Thượng nói: ***“Nếu nói bạn là tu mù luyện quán thì bạn liền lập tức sân si. Thế thì không sai rồi! Đây là tu mù luyện quán rồi! Nếu không tu mù luyện quán thì đâu có sân si. Cảnh giới bên ngoài vừa hơi xao động thì bạn đã không thể làm chủ được mình.”*** Người tu đúng pháp thì tâm thanh tịnh nên sẽ không có sân si, còn người tu mù luyện quán thì sẽ sân si.

Câu chuyện của ông Tô Đông Pha với Thiền sư Phật Ấn cũng nói lên điều này. Ông Tô Đông Pha đặc ý làm bài thơ cho rằng mình *“tám gió thổi không động”* rồi sai người đem dâng lên Thiền sư Phật Ấn. Đọc xong, Thiền sư chấm bút phê hai chữ *“Phóng thí”* – đánh rắm. Tô Đông Pha đọc xong nổi giận dùng đòn, lập tức chèo thuyền qua sông sang chùa tìm Thiền sư để chất vấn. Thiền sư

Phật Ân nói: “Ông bảo “Tám gió thổi không động”, mà sao chỉ một cái “đánh rầm” đã thổi ông bay qua tận bên này sông rồi?” Ông Tô Đông Pha sức tỉnh, hồ thẹn nhận ra tâm mình vẫn còn động trước lời chê bai.

Hòa Thượng tiếp lời: **“Cảnh giới vừa khảo nghiệm bạn thì bạn đã thi rớt rồi, vậy thì làm sao mà được! Nếu bạn là người chân thật giác ngộ. Người ta đến tán thán bạn hay là người ta đến nhục mạ bạn, mà bạn vẫn như như bất động, vậy thì bạn đã vượt qua được khảo nghiệm. Còn nếu tán thán mà vui, chê bai mà buồn thì bạn không hề có công phu gì cả. Người giác ngộ xem mọi người đều là Phật, còn người mê thì cho dù Phật đến cũng là Ma.”**

Từ bài học này, chúng ta thấu hiểu rằng nếu chúng ta chìm trong tập khí xấu ác của mình thì chúng ta là người mê. Dùng tâm mê này, tâm đắm chấp này mà tu bất cứ pháp môn gì của nhà Phật thì mọi pháp ấy đều trở thành pháp Ma. Vì sao? Vì tu hành lâu ngày mà phiền não vẫn phiền não, khổ đau vẫn khổ đau. Thế thì lúc đó, chính mình không được lợi ích mà có người còn quay lại oán Phật không linh, rằng lời Phật dạy không có kết quả đúng như Phật nói. Những người này không hề biết quay lại quán chiếu xem mình đã làm đúng lời Phật dạy hay chưa.

Thánh Hiền từng dạy: **“Nhân đáo vô cầu, phẩm tự cao.”** Khi con người đạt đến chỗ không mong cầu thì giá trị phẩm đức của họ sẽ tự nâng cao. Tuy nhiên, con người, ngày ngày đều đang mong cầu ảo danh ảo vọng! Người ta thậm chí mong cầu địa vị cũng chỉ vì muốn có danh vọng lợi dưỡng. Chuẩn mực Thánh Hiền đã dạy, chúng ta nghe hiểu nhưng lại làm không tới, từ đó, cho rằng giáo huấn của Thánh Hiền là không tốt. Nhà Phật cũng đã dạy nhưng chúng ta cũng làm không tới đâu nên không có lực, thế rồi quay trở lại trách Phật và Bồ Tát.

Cho nên bài học hôm nay Hòa Thượng khẳng định rằng với người mê, thì khi Phật đến cũng là Ma. Nếu chúng ta dùng tâm mê, tâm chìm đắm trong tập khí xấu ác và bị tập khí dẫn đạo, thì mọi việc làm của chúng ta không hề **“chí công vô tư”** mà đều **“vì lợi”**.

Nhiều người không để ý tâm cảnh này. Đó là ban đầu thì phát tâm, nhưng sau đó một thời gian lại thoái tâm, thậm chí còn nhẫn tâm sẵn sàng làm các việc

sai trái. Chúng ta mới phát tâm mà phát tâm của phàm phu bị thổi chuyển nhanh hơn sương tan sáng sớm.

Hạt sương trên lá rơi xuống đất là do gió lay động còn tâm Bồ Đề của phàm phu bị tan nhạt do “*Tài Sắc Danh Thù*” lay động. Ngược lại, Bồ Tát đạt đến tâm bất thổi chuyển nên tâm các Ngài luôn thường hằng.

Chúng ta phát tâm buổi sáng thì đến chiều tâm ấy đã rút mất rồi. Thậm chí, niệm trước vừa phát tâm thì niệm sau đã thoái tâm rồi! Thoái tâm rồi thì làm gì? Làm những việc thỏa mãn tư dục, tư lợi, tư tình của bản thân, vậy thì chính mình đang làm phiền lòng chúng sanh rồi. Chúng ta đừng chủ quan mà cho rằng chúng ta đang phát tâm làm lợi ích chúng sanh. Hòa Thượng thường nhắc nhở chúng ta rằng: “*Hằng ngày bạn không làm phiền lòng chúng sanh là phước cho chúng sanh lắm rồi!*”

Mọi người cũng nên phản tỉnh rằng tâm vong ân bội nghĩa của chúng ta rất lớn. Lúc nào chúng ta cũng nghĩ rằng mình đang thi ân báo đức cho người khác mà không hề có ý niệm rằng chính mình đang mang ân ai đó. Chỉ riêng việc đến thế gian này, chúng ta nghĩ xem ai mang chúng ta đến đây? Kiến thức ai ban cho ta? Ai là người thành toàn mọi mặt cho ta? Ấy vậy mà chúng ta còn nghĩ rằng mình đang ban ân cho cả bề trên, đây là tâm ngông cuồng, ngạo mạn. Tâm này thật đáng sợ!

Có người đến với Hệ thống làm việc mà còn nghĩ rằng họ đang thi ân cho Hệ thống. Thế mới biết tâm cảnh nào chúng sanh cũng có mà xấu ác thì nhiều vô kể. Rõ ràng đây là tâm cảnh của họ đang chìm trong tư dục, tư lợi, tư tình mà không hề nhận ra rằng bản thân có được sự bồi dưỡng, học tập tốt đẹp như hiện nay là từ đâu mà có? Cả cuộc đời này thậm chí vô lượng kiếp báo ân còn chưa hết huống chi lại có tư tưởng như thế. Những việc mình làm ra thì đã thọ hưởng hết rồi, thậm chí phần nhận được còn lớn phần làm ra được. Phần lợi ích cho chúng sanh chưa được bao nhiêu mà phần mình làm tổn hại lại còn nhiều hơn thế. Với tâm cảnh đó mà chúng ta cho rằng mình phát tâm sao?

Hòa Thượng nói: “***Đại sư Ngẫu Ích đã nói trong cảnh giới không có Ma, cũng không có Phật. Ma và Phật ở ngay trong tâm của mình.***” Thuần thiện thuần tịnh là Phật mà ô nhiễm, chấp trước thì đó là Ma. Chúng ta tự xét xem mình

có được bao nhiêu phần trăm là thuần thiện thuần tịnh, bao nhiêu phần trăm là ô nhiễm chấp trước. Từ đó, chúng ta sẽ biết chính mình đang tích cực làm lợi ích chúng sanh hay chúng ta đang nỗ lực thỏa mãn tư dục, tư lợi, tư tình. Người biết quán chiếu điều này chính là người biết phản tỉnh, biết sửa chữa, biết tu hành.

Người tu hành học Phật mà luôn cho rằng mình đang thi ân báo đức cho chúng sanh và không cảm ngộ được rằng chính mình cũng đang thọ nhận ân đức từ chúng sanh thì người đó càng lúc càng xấu, càng lúc càng tệ. Hòa Thượng nói: ***“Người giác ngộ thì xem thấy tất cả mọi người đều là Phật”***.

Còn người mê thì chìm đắm, luôn mong muốn thỏa mãn tư dục, tư lợi, tư tình, luôn muốn mang lợi về mình càng nhiều càng tốt, mà chẳng hề suy nghĩ đến người ta có tổn hại hay không. Đó chính là Ma.

Cho nên càng học thì chúng ta càng rõ Lý, càng rõ Lý thì sẽ biết cách làm mà không cần đi cầu xin, van xin ai cả. Hòa Thượng nói chúng ta làm chủ chính mình. Thiên Đường hay Địa Ngục, vãng sanh hay đọa lạc là tự mình đi, chẳng ai ban cho hoặc định đặt cho chúng ta./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!